

Psychologia wychowawcza

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Dialog i doradztwo społeczne Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 12DDSS.22K.11503.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Katarzyna Pawełek	
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Pawełek	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 24, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat podstawowych mechanizmów wpływu wychowawczego oraz głównych aspektów oddziaływania środowiska, rodziny i szkoły.

Wymagania wstępne

Znajomość podstaw psychologii oraz psychologii rozwojowej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu psychologii wychowania	DDS_K2_W01, DDS_K2_W05	Egzamin pisemny
W2	wyjaśnia mechanizmy wpływu wychowawczego, odwołując się do podstawowych koncepcji psychologicznych	DDS_K2_W01, DDS_K2_W06	Egzamin pisemny, Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
W3	wskazuje aspekty środowiska rodzinnego ważne dla rozwoju dziecka; opisuje typologie postaw i stylów wychowawczych w rodzinie	DDS_K2_W01, DDS_K2_W02, DDS_K2_W06, DDS_K2_W08	Egzamin pisemny, Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
W4	wymienia środowiskowe i podmiotowe czynniki warunkujące funkcjonowanie szkolne ucznia; wyjaśnia poznawcze wyznaczniki zachowań nauczycieli	DDS_K2_W01, DDS_K2_W02, DDS_K2_W06, DDS_K2_W08	Egzamin pisemny, Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
W5	wskazuje rodzaje i przyczyny trudności wychowawczych	DDS_K2_W01, DDS_K2_W02, DDS_K2_W06, DDS_K2_W07	Egzamin pisemny, Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
Umiejętności - Student/ka:			
U1	planuje oddziaływania wychowawcze	DDS_K2_U02	Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
U2	ma podstawowe umiejętności w zakresie niesienia pomocy wychowawczej	DDS_K2_U02, DDS_K2_U03	Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	szanuje podmiotowość dzieci i wychowawców	DDS_K2_K01, DDS_K2_K02, DDS_K2_K03	Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach
K2	pojmuje ideę harmonii między rozwojem dziecka i jego socjalizacją jako dwoma głównymi celami wychowania	DDS_K2_K01, DDS_K2_K02	Obserwacja pracy studentów, aktywność na zajęciach

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Psychologia - psychologia wychowawcza - przedmiot zainteresowań. Wychowawcze odpowiedzi na wybrane zagadnienia psychologiczne. Psychologia wychowawcza jako subdyscyplina pedagogiczna. Specyficzność vs. niespecyficzność psychologii wychowawczej.	W1, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Wychowanie człowieka zagadnienia wybrane. Odmienne wizje człowieka i jego świata jako źródło kryzysów wychowawczych. Środowisko - środowisko społeczne - środowisko wychowawcze. Modele wychowania. Warunkowanie zachowań. Reakcje na wpływ społeczny. Wychowawcze uwarunkowania rozwoju moralnego. Kryzysy globalne a wychowawcze wyzwania.	W2, U2, K2	Konwersatorium
3.	Wychowanie w rodzinie. Rodzina - struktura, funkcje, pełnione role. Postawy rodzicielskie. Systemy wychowania w rodzinie. Powiązania emocjonalne w rodzinie. Wybrane metody poznawania rodziny.	W3, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium
4.	Wychowanie w szkole. Szkoła jako spoiwo społeczeństwa wychowującego. Szkoła jako grupa społeczna i społeczne środowisko wychowawcze. Kontakty między nauczycielami a dziećmi. Sytuacja nauczania. Determinanty przebiegu i efektów nauczania.	W4, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium
5.	Trudności wychowawcze - pojęcie, ich klasyfikacja. Trudności wychowawcze a zaburzenia rozwoju. Młodzi ludzie niedostosowani społecznie - definicje, podstawowe pojęcia.	W5, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Ocena karktywności studentów według form aktywizujących zaproponowanych przez prowadzącego. Otrzymanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego.

Literatura

Obowiązkowa

1. J. Trempała (2019), O przedmiocie badań psychologii wychowania, „Psychologia Wychowawcza”, nr 16, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ceon.element-97c67c1a-93aa-379d-b3f3-22a774bf81fd/c/pdf-01.3001.0013.6330.pdf>
2. A. Modrzejewska, J. Nowak, R. Pujanek (2018), Aspekt wychowawczy kluczowych teorii psychologicznych w kontekście prewencji dziecięcych zachowań niepożądanych, „Kultura i Wychowanie” nr 14 (2), <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=2001990>
3. G. Katra (2019), Współczesne ujęcia i modele wychowania, „Psychologia Wychowawcza”, nr 16, <https://e-psychologiawychowawcza.pl/resources/html/article/details?id=195726>
4. M. Ledzińska (2019), Samowychowanie – stary problem, nowe wyzwania, „Psychologia Wychowawcza”, nr 16, <https://e-psychologiawychowawcza.pl/resources/html/article/details?id=195791>
5. K. Lubniewska (2019), Socjalizacja rodzicielska w kontekście opieki, rodzicielstwa i wychowania, „Psychologia Wychowawcza”, nr 16, <https://e-psychologiawychowawcza.pl/resources/html/article/details?id=195779>
6. M. Straś-Romanowska (2012), Refleksje o wychowaniu w perspektywie personalistycznej, „Psychologia Wychowawcza”, nr 1-2, <https://e-psychologiawychowawcza.pl/resources/html/article/details?id=139122>
7. L. Bakiera (2019), Wychowanie i rodzicielstwo, styl wychowania i styl rodzicielski. Analiza terminologiczna, „Psychologia Wychowawcza”, nr 16, <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ceon.element-b2dd885a-cec0-3836-ba89-402a065cfa5c/c/pdf-01.3001.0013.6361.pdf>
8. A. Błasiak, E. Dybowska (2010), Rodzicielstwo i jego znaczenie dla procesu wychowania dziecka [w] Wybrane zagadnienia pedagogiki rodziny, (red.) A. Białasiak, E. Dybowska, WSSFP „IGNATIANUM” Wydawnictwo WAM, Kraków, https://wydawnictwo.ignatianum.edu.pl/sites/wydawnictwo/files/publikacje_pdf/wybzagpedagrodziny.pdf
9. D. Wosik-Kawala (2018), Uwarunkowania skuteczności procesu wychowania w środowisku szkolnym, „ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA LUBLIN – POLONIA”, Vol. XXXI, 3, SECTIO J, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_j_2018_31_3_9-21/c/7084-6152.pdf
10. M. Ruszkowska (2016), Trudności wychowawcze i edukacyjne dzieci z rodzin wieloproblemowych, „Rozprawy Społeczne”, Tom X, nr 2, <http://rozprawyspoleczne.edu.pl/TRUDNOSCI-WYCHOWAWCZE-I-EDUKACYJNE-DZIECI-nZ-RODZIN-WIELOPROBLEMOWYCH,111019,0,2.html>
11. P. Kowolik (2013), Dziecko trudne, „Nauczyciel i Szkoła” nr 2 (54), [http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Nauczyciel_i_Szkola/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_\(54\)/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_\(54\)-s93-99/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_\(54\)-s93-99.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Nauczyciel_i_Szkola/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_(54)/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_(54)-s93-99/Nauczyciel_i_Szkola-r2013-t2_(54)-s93-99.pdf)

Dodatkowa

1. M. Przetacznik-Gierowska, Z. Włodarski (2002), Psychologia wychowawcza tom 1-2, Warszawa, PWN
2. A. Brzezińska (2003), Psychologia a edukacja: pomoc psychologiczna wobec transformacji systemu edukacji, „Edukacja” nr 1 (81)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	24
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do zajęć	25
Przygotowanie do egzaminu	25
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 114

Liczba punktów ECTS	ECTS 4
----------------------------	------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
DDS_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ustawicznego kształtowania własnego wizerunku w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych
DDS_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kierowania się szczególną wrażliwością na dialog człowieka z Bogiem, dialog międzyosobowy, wspólnotowy i międzykulturowy
DDS_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kreowania przestrzeni poszukiwania porozumienia dla stron konfliktu, aktywnej współpracy z mediatorami i specjalistami z innych dziedzin
DDS_K2_U02	Absolwent/ka potrafi wskazywać sposoby przezwyciężania trudności w sytuacji osób nieletnich, rodzin i małych grup społecznych
DDS_K2_U03	Absolwent/ka potrafi przyjmować różne role w grupie; przedstawić modele komunikowania społecznego; zachować się asertywnie oraz uczyć innych tych formy zachowań
DDS_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółowe zagadnienia z zakresu etyki i psychologii oraz ich filozoficzne i teologiczne podstawy
DDS_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółową tematykę dotyczącą etycznych, filozoficznych i psychologicznych zagadnień związanych z relacjami personalnymi i relacjami ze społeczeństwem
DDS_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu relacje psychologii do nauk teologicznych i społecznych
DDS_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółowe zagadnienia z zakresu społecznego funkcjonowania człowieka, wpływu sytuacji społecznych na przebieg procesów psychicznych i zachowania ludzi, rodzajów struktur społecznych, zasad treningu interpersonalnego
DDS_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu społecznego funkcjonowania człowieka, szczegółowych zasad procesu komunikacyjnego oraz mechanizmów powstawania, eskalacji i rozwiązywania konfliktów oraz języka manipulacji
DDS_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu problematykę z zakresu małżeństwa i rodziny oraz w zakresie pozwalającym na prowadzenie poradnictwa rodzinnego